

the sporting hours should be considered in close connection with other forms of training. Their placement in the school schedule should be done taking into account time spent on health hours, walks, as well as meals and rest.

This direction of physical education contributes to the normal physical development of the body, inoculation and improvement of various motor skills in order to enhance health and forms such personality qualities as endurance, goal orientation, determination. Under the influence of physical exercises, functional and adaptive capabilities of the cardiovascular and respiratory systems, musculoskeletal system are expanded, the activity of enzymatic reactions increases, the intensity of redox processes in tissues increases, the organism's resistance to the action of adverse environmental factors increases, and a favorable effect on functional state of the nervous and endocrine systems is made, memory improves, irritability decreases, sleep is normalized.

The scientific substantiation of the pedagogical conditions of teaching children of 6–9 years old sporting games and development on this basis of the relevant methodological recommendations allow more widely to apply elements of ball games in the system of physical education of junior schoolchildren, to increase the motor regime by activating children in independent forms of gaming activity during walks.

Key words: physical education, ball, motor qualities, junior school age.

УДК 378.016:793.31

Анатолій Максименко

Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка

ORCID ID 0000-0001-5339-1365

DOI 10.24139/2312-5993/2018.10/352-362

ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОГО ФОЛЬКЛОРНОГО ТАНЦЮ

У статті висвітлено особливості викладання українського фольклорного танцю. На основі використання історико-генетичного та ретроспективного аналізу було виявлено витоки й особливості становлення та розвитку українського фольклорного танцю. Застосування теоретичних методів наукового дослідження дозволило схарактеризувати методику навчання українському фольклорному танцю на кафедрах хореографії закладів вищої освіти. Установлено, що основним завданням фахівців, які займаються народною хореографією, є не тільки її популяризація, а й найбільш повна і ретельна фіксація оригіналів, реконструкція втрачених зразків, розробка та вдосконалення методик викладання, глибинне філософське осмислення ролі й сутності народного танцю як важливої невід'ємної частини української традиційної культури. Доведено, що вирішення цих завдань є можливим за умови об'єднання зусиль усіх зацікавлених у фольклорній хореографії фахівців.

Ключові слова: український народний танець, фольклорний танець, специфіка викладання танцю, хореографія.

Постановка проблеми. Прагнення сучасного суспільства до духовного відродження нерозривно пов'язане зі зверненням до культурної спадщини й усвідомлення національних традицій українського народу. На

початку ХХІ століття вітчизняна танцювальна фольклорна традиція виступає головним об'єктом полеміки серед науковців. У процесі історичного розвитку український фольклорний танець зазнав значних змін. Він був відокремлений від життя сучасного суспільства. Якщо здавна український народний танець вважався головним чинником духовності, то нині танцювальне мистецтво нашої країни дедалі більше нехтує фольклорними традиціями, що призводить до втрати народної першооснови.

Аналіз актуальних досліджень. Вагоме значення для осмислення досліджуваного феномену мають праці вітчизняних дослідників, які окреслюють теоретико-педагогічний, фольклорно-етнографічний напрями хореографічного мистецтва (С. Безклубенко, Г. Боримська, К. Василенко, А. Гуменюк, К. Гойзеловський, М. Загайкевич, Ю. Станішевський, В. Шкоріненко та ін.). Проблематику українського фольклорного танцю висвітлено в роботах В. Авраменка, В. Верховинця, П. Вірського, Х. Ніжинського, М. Соболя та ін., новаторські пошуки й відкриття яких були спрямовані на виявлення закономірностей лексики класичного й фольклорного танцю.

Дослідженню історії розвитку фольклорного танцю в Україні присвячено праці Г. Боримської, Д. Демків, Н. Дем'яно, О. Жирова, І. Книш, Б. Кокуленка, Л. Косаковської, В. Купленника, С. Легкої, Н. Марусик, О. Мерлянової Р. Пилипчука та ін. Набувають фундаментальності дослідження з питань українського фольклорного танцю, що порушуються в роботах К. Островської, І. Пісклової, А. Підлипської та ін. Водночас аналіз наукової думки дає підстави стверджувати, що особливості викладання українського фольклорного танцю не були предметом цілісного дослідження.

Мета статті – висвітлити особливості викладання українського фольклорного танцю.

Методи дослідження. Для досягнення та реалізації поставленої мети виокремлено комплекс методів: загальнонаукові – аналіз, синтез, узагальнення, систематизація, які застосовувалися для з'ясування стану розробленості проблеми й характеристики українського фольклорного танцю; конкретно-наукові – історико-генетичний та ретроспективний аналіз, які дозволили виявити витоки й особливості становлення та розвитку українського фольклорного танцю; порівняльно-зіставний аналіз, що застосовувався з метою окреслення змістових аспектів досліджуваного феномену.

Виклад основного матеріалу. В українській народній культурі століттями вибудовувалася багатюща, надзвичайно різноманітна самобутня хореографічна традиція, що була тісно пов'язана з вокальним та інструментальним виконавством. Вивченню й освоєнню хореографічних фольклорних зразків приділялося незаслужено мало уваги. Результатом цього стало використання танцювальних елементів як ілюстративних

«прикрас» і руйнування цілісності при відтворенні фольклорних оригіналів хореографічними ансамблями, ансамблями пісні і танцю. Так, саме в другій половині ХХ століття у глядачів проявилися певні стереотипи сприйняття української пісенно-танцювальної творчості, що стало однією з причин кризи жанру народної хореографії.

На основі аналізу та систематизації нами було з'ясовано, що фольклорний танець був невід'ємною частиною духовності людини та супроводжував її протягом усього життя. Він відігравав своєрідну роль у житті суспільства та був елементом обрядової дії. Фольклорний танець українського народу мав сакральне значення, регулюючи стосунки в суспільстві та родині, він допомагав у соціальній адаптації молоді. Як дзеркало духовного світу, естетичних устремлінь українського люду, фольклорний танець на кожному етапі розвитку суспільства акумулює в собі й художні елементи, притаманні певній місцевості. Він зберігає свої основні риси та по-новому розкриває їх згідно з велінням часу й розвитком хореографічного мистецтва в цілому (Каміна, 2008, с. 45-52).

Нами було встановлено, що на сучасному етапі розвитку вітчизняного хореографічного мистецтва відбувається втрата зв'язків із народними першоджерелами. Крім того, причиною занепаду фольклорного танцю України є відсутність сталої системи запису танців і окремих рухів. Так, відбувається розбіжність між минулими українськими танцювальними надбаннями та сучасністю. Негативними умовами щодо досліджуваного феномену виступають створені танцювальні шоу, репертуар яких передає народну хореографію та майже не зберігає танцювальний фольклор. Таким чином, щоб відновити рівновагу між концертним трактуванням та фольклорними танцювальними традиціями слід звертатися до більш ранніх зафіксованих зразків українського фольклорного танцю, які переважно представлені календарно-обрядовими та родинними святами.

Узагальнюючи теоретичні надбання корифеїв українського народного танцю, можемо стверджувати, що головні віхи в історії розвитку фольклорного танцю досліджували К. Василенко та П. Чубинський, які впритул наблизилися до народної хореографії. Так, зокрема, П. Чубинський запропонував власний метод запису танцю, що став основою, з наступними відповідними уточненнями, сучасної описової системи. В. Шухевич у своїй праці «Гуцульщина» вперше подав характеристику хореографії гуцульських танців та манеру їхнього виконання. Записи хороводів були запропоновані В. Гнатюком, який у 1909 році видає у Львові збірку «Гаївки». Красу українського фольклорного танцю розкрив В. Верховинець, який записав низку рухів, розробив словесний спосіб запису та доповнив його музичним матеріалом і схемами (Василенко, 1997).

Доцільно зазначити, що невтомними записувачами фольклорного танцю були В. Авраменко, П. Вірський, Р. Герасимчук, А. Гуменюк. Проте,

можемо зробити висновок, що в творчості теоретиків народної хореографії проблеми викладання українського фольклорного танцю мало висвітлені. Ґрунтовне дослідження означеного феномену є справою сучасних науковців, педагогів.

На основі використання історико-генетичного та ретроспективного аналізу нами було встановлено, що в Україні близько 40 років тому практично одночасно відразу в декількох вишах і музичних училищах були організовані кафедри і відділення з підготовки керівників народно-хорових колективів та виконавців – вокалістів-народників. З'явившись у період становлення народно-хорового жанру і авторської народної пісні, кафедри та відділення спеціалізованих вищих і середніх музичних закладів освіти успішно виконували завдання підготовки фахівців-практиків. За минулі роки новаторський напрям динамічно розвивався, постійно вдосконалювалася методика викладання. Сильно змінювався за ці роки і основний «ландшафт» народнопісенного виконавства в країні.

З виникненням в Україні в 70-х роках ХХ століття нового суспільно-культурного явища – молодіжного фольклорного руху в закладах освіти почалися якісні зміни, які активно тривають і сьогодні. Створювалися, як альтернатива вже існуючим ансамблям пісні і танцю та народно-хоровим колективам, молодіжні фольклорні ансамблі, що завойовували значне місце в суспільно-культурному житті країни. Розгорнувшись, фольклорний рух впливав на якість і зміст навчання майбутніх музикантів-народників. У більшості закладів освіти пильніше стали відноситися до регіональної природи української пісенно-хореографічної культури. Манера виконання пісень і танців максимально наближалися до автентичних оригіналів.

На нашу думку, система навчання народному виконавському мистецтву хореографії має виключно прикладний характер. Багаторічний досвід викладання в дитячих, юнацьких фольклорних колективах, закладах вищої і середньої освіти дозволяє з упевненістю заявити, що вивчення й освоєння традиційної народної пластики впливає на багатовимірне, глибинне розуміння української народної традиційної культури, служить фізичному розвитку і психологічному вивільненню, допомагає здобувати природні хореографічні навички.

Говорячи про теорію та методику викладання саме традиційної української автентичної хореографії, слід пам'ятати, що фольклорний танець українців пройшов тернистий шлях. Виступаючи важливим елементом, він утворився ще в проукраїнському язичницькому середовищі. За свідченнями І. Пісклової, через фольклорний танець наші пращури прославляли богів, ототожнювали себе з навколишнім середовищем. Автор зазначає, що танець передавав національні риси характеру українського народу, зокрема завзятість, волелюбність та веселу вдачу (Пісклова, 2015, с. 160).

На нашу думку, процес освоєння фольклорного танцю має базуватися на досвіді і методичних прийомах, які спостерігаються в самій традиційній культурі. Так, на всіх етапах навчання фольклорному танцю надзвичайно корисним є спілкування з майстрами – народними виконавцями, а для більш успішного розуміння його стильових особливостей така практика просто необхідна. За відсутності можливості безпосередньої зустрічі з носіями традиції бажано використовувати відеоматеріали з фольклорного танцю. Викладацька практика показує, що при всіх стараннях учнів і педагогів здебільшого не вдається досягти стилістичної достовірності танців. Таким чином, багаторічний досвід спостережень під час викладання українського народного танцю дозволяє визначити фольклорну виконавську традицію як чітку систему психофізичної корекції, спрямовану на гармонійний розвиток особистості.

Під час навчання народної хореографії, поряд із необхідністю дотримання етапності, значну роль відіграє придбання навичок синкретичного виконання як важливої особливості української народної традиційної культури. Багато відомих народних жанрів, зокрема хороводи, частівки, танцювальні пісні, кадрили, ігри потребують синтезу співу й танцю. Оцінюючи художню цінність виконання танцювального твору, ми повинні враховувати всі його складові, а саме: поетичний текст, музику, хореографію (Шариков, 2014, с. 112).

Практичний досвід показує, що при постановці танцювально-пісенного твору на початковому етапі потрібно розучувати окремо вокальну, а потім хореографічну партії. При цьому хормейстер повинен представляти, як ці дві самостійні частини будуть з'єднуватися в подальшому в єдине ціле. Після надбання навичок музичного, виразного, технічного, імпровізаційного виконання танцювально-пісенного твору, увагу учнів потрібно зосередити на стилі виконання, на відповідність їх пластики особливостям тієї чи іншої локальної хореографічної традиції.

Крім поетапності навчання, викладач українського фольклорного танцю повинен чітко уявляти його специфіку та головні риси, які відрізняють його від інших національних хореографічних традицій. У результаті тривалого вивчення українського фольклорного танцю нами було виділено п'ять основних виконавських особливостей, що зустрічаються в усіх регіональних хореографічних традиціях України:

1. Синтетичність музично-хореографічних текстів: виконання танців під пісні – хоровод тощо, пісень під танці – кадрили та ін. З домінуванням одного зі складників.

2. Кантілена ходу, яка досягається за рахунок «ресорності» під час виконання простих кроків у хороводі, різних танцювальних «проходок». При цьому коліна танцівників не випрямляються до кінця, а залишаються трохи зігнутими. Однією з причин наявності кантілени руху в українській

хореографічній традиції є необхідність зберігати стійке положення корпусу, оскільки при більш інтенсивному вертикальному русі буде утруднене дихання, що заважає співу.

3. Поліцентрика – різні частини тіла працюють незалежно одна від одної, частіше з однаковою швидкістю та амплітудою; принципово різні за характером рухи рук і ніг. Особливо яскраво поліцентрика простежується в майстрів-танцівників, коли їх ноги виконують жорстку, чітку партію, при цьому руки рухаються вільно та плавно. Поєднання однохарактерних, синхронних і симетричних партій рук і ніг служать для створення комічного ефекту в танці.

4. Поліритмія – коли двоє або більше танцівників одночасно виконують рухи з різними ритмічними малюнками, кожен із виконавців ритмічно імпровізує, ураховуючи ритм пісні, що звучить або інструментального супроводу. Відповідна імпровізація стає основою загальної ритмічної партитури.

5. Імпровізаційність виконання. Усі перераховані вище компоненти народної хореографії дозволяють виконавцям здійснювати принцип імпровізації, який з чисто технічного хореографічного прийому переходить в категорію естетично значиму. Як відомо, імпровізаційність характерна не тільки для хореографічної, але і для співочої культури українського народу і є однією з важливих відмінних рис фольклорного виконавства (Островська, 2011, с. 72).

У зв'язку з цим, нами було виділено головні завдання, які постають перед педагогом під час навчання українського фольклорного танцю, зокрема:

- прищепити любов до танцю як органічної частини цілісної самобутньої народної культури;
- сприяти порозумінню природи народної хореографії, її творчо-виконавських закономірностей і можливостей;
- виробити у студентів навички виконання основних елементів українського танцю й окремих хореографічних номерів;
- розвинути здібності імпровізаційного та ансамблевого виконання;
- вивчити характерні особливості танцювальної культури різних регіонів України на матеріалі кращих зразків хореографічного фольклору;
- навчити записувати народні танці та досліджувати їх в умовах фольклорно-експедиційної практики;
- вивчити методи і форми роботи над народним танцем у хорових та фольклорних дорослих і дитячих колективах;
- навчити організації навчально-постановчої роботи і сформувати навички керівника-постановника народних танців.

Слід зазначити, що засвоєння українського фольклорного танцю триває протягом усього навчання.

На основі аналізу та систематизації системи викладання українського народного танцю в методиці освоєння даного предмету ми виділяємо дві головні тенденції. У першу чергу вони залежать від відмінностей у навчальних планах і в міждисциплінарних зв'язках самих закладів освіти. Так, використовуючи порівняльно-зіставний аналіз, нами було узагальнено методику викладання українського народного танцю на прикладі двох закладів освіти, зокрема Сумського вищого училища мистецтв і культури імені Д. С. Бортнянського та Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

З'ясовано, що особливістю Сумського вищого училища мистецтв і культури імені Д. С. Бортнянського є ансамбль – головна профільююча дисципліна, яка обов'язкова для всіх курсів. Натомість, у педагогічному виші основним завданням предмету «Теорія і методика викладання українського танцю» є підготовка викладачів українського танцю для вищих і середніх професійних хореографічних закладів освіти, а також педагогів-репетиторів з українського народного танцю.

Зазначимо, що на заняттях з українського народного танцю студенти I курсу вивчають термінологію, вчаться виконувати основні елементи української народної хореографії, побутових парних танців, танців різних регіонів України та козацьких танців. Студенти II курсу беруть участь у якості виконавців в постановці складних і комбінованих народних танців, здійснюваної студентами III курсу. На IV курсі, крім практичних, проводяться і теоретичні заняття, які входять до курсу навчальної дисципліни «Народознавство та хореографічний фольклор України».

Важливим розділом даного курсу є розробка студентами концепцій концертних програм. Основною формою роботи студентів IV курсу є підготовка концертної програми, до якої входять танцювальні сцени і окремі номери. Так, з метою сценічного оформлення, підготовка відповідної програми здійснюється за допомогою залучення музично-пісенних творів. Таким чином, відбувається принцип поетапності навчання з поступовим ускладненням творчих завдань.

У другому випадку головною профільюючою дисципліною є «Народознавство та хореографічний фольклор України», метою якої є творчий показ концертної програми, підготовленої студентами тільки одного курсу. У своєму виступі вони демонструють навички виконання безумовно регіональної традиції або схожих, близьких традицій. Переваги даної системи навчання полягають у можливості більш глибокого занурення в особливості конкретного регіону.

Проте, у даній методиці, в порівнянні з вищевикладеною, існує складність в еволюційному вивченні хореографічного матеріалу. Так, за короткий час студенти мають освоїти суму знань і практичних навичок щодо певних регіональних традицій.

Зазначимо, що в першому та другому варіанті методик викладання народної хореографії метою навчання є грамотний і переконливий показ тієї чи іншої пісенно-хореографічної виконавської традиції. Незважаючи на брак часу в навчальних планах, передбаченого для занять хореографією (2 години на тиждень), навчання народному танцю сприяє, тим не менш, більш глибокому й багатоаспектному розумінню національної традиційної культури. Таким чином, саме за допомогою спектру відповідних навчальних дисциплін у закладах освіти України буде перебувати вся різноманітність форм і прийомів викладання народної хореографії.

Узагальнюючи вищевикладене, ми систематизували не тільки методику викладання українського фольклорного танцю на кафедрах хореографії, але й виявили його відмінність та самобутність. У сьогоdnішній критичний етап свого існування традиційна танцювальна культура України потребує не тільки послідовників, а й любителів. Одне з головних завдань ми вбачаємо в достовірності інформації, повноті переданого досвіду, первозданній чистоті.

Останніми роками головною ознакою став якісно новий рівень навчання й освоєння народного танцю як важливої складової частини традиційної культури. Наслідком підвищеного інтересу до народної хореографії стала низка публікацій, присвячених дослідженням локальних хореографічних традицій. Так, одним із проявів підвищеного інтересу до фольклорного танцю став процес теоретичного осмислення проблем традиційної хореографії, який стимулював створення вітчизняної етнохореології – науки про народний танець. В українській народній хореографії давно назріла необхідність усебічного і глибокого науково-теоретичного осмислення процесів. Однак, низка об'єктивних і суб'єктивних причин не дозволили такій науці сформуватися (Повалій, 2015).

Доцільно відзначити, що за останнє десятиліття інтерес до фольклорного танцю помітно зріс. Більшість фольклорних колективів і народних хорів приділяють хореографії особливу увагу, що відзначається на численних семінарах та фольклорних фестивалях, які проходять у різних регіонах України. У низці закладів освіти, на відділеннях народного співу, розроблені й успішно застосовуються програми та методики викладання народного танцю.

На жаль, зі збільшенням уваги до народної хореографії загострилась і проблема дефіциту фахівців-хореографів, які володіють методикою викладання фольклорного танцю та знаються на регіональних особливостях його виконання. Така проблема може бути вирішена тільки завдяки введенню в навчальні плани закладів вищої освіти та училищ, у яких здійснюється підготовка фахівців-хореографів, програм із фольклорного (етнічного) танцю і методики його викладання, які в даний час є рідкісним винятком.

Слід зазначити, що в середовищі професійних хореографів, які викладають народний танець, зустрічається негативне ставлення до фольклору, нерозуміння його ролі. Крім того, негативне ставлення до методики викладання фольклорного танцю доводиться зустрічати в середовищі найбільш «завзятих» фольклористів. Вони стверджують, що «фольклорним танцем повинні займатися нормальні люди, а не хореографи». Час показав помилковість і тієї, й іншої точок зору.

Характер змін народної культури в сільській місцевості і позитивна динаміка фольклорного руху дозволяють визначити сучасний етап як перехідний, за якого традиційна культура знаходить новий функціональний простір. В Україні з'явилися перші клуби любителів фольклорного танцю, у яких може брати участь і долучитися до народної танцювальної традиції не тільки обмежене коло членів того чи іншого колективу, але й будь-який бажаючий (Підлипська, 2011, с. 75).

Таким чином, у перехідний період основним завданням фахівців, які займаються народною хореографією, є не тільки її популяризація, а й найбільш повна і ретельна фіксація оригіналів, реконструкція втрачених зразків, розробка та вдосконалення методик викладання, глибинне філософське осмислення сутності та значення народного танцю як важливої невід'ємної частини української традиційної культури. Успішне вирішення цих завдань можливе за умови об'єднання зусиль усіх зацікавлених фахівців у даній галузі.

Отже, протягом останніх десятиліть глибоке вивчення практики викладання народного танцю в різних вишах України призводить до переконання, що зміст предмету та етапи його викладання можуть бути більш різноманітними, але в цілому мають перебувати в руслі двох основних напрямів, зокрема методик, які були викладені вище.

Ґрунтовне дослідження даної проблеми стає справою майбутнього. Сьогодні зрозуміло, що лише наявність системних, комплексних наукових розвідок у царині історії і теорії народного танцювального мистецтва забезпечить йому належне місце в загальній історії та теорії національної культури.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. На основі аналізу та систематизації наукової літератури нами було висвітлено особливості викладання українського фольклорного танцю. Доведено, що українська наука про народне танцювальне мистецтво відзначається певною односторонністю, оскільки тривалий час була змушена обмежуватись, насамперед, розробкою науково-методичних проблем сценічної хореографії, при цьому значно менше приділяючи уваги напрямам побутового народного мистецтва. Як наслідок, у загальній історії та теорії національної культури відбувається недослідженість народної хореографії. Доведено, що розвиваючись за обставин тотальної фальсифікації загальної історії української культури, наука про народну хореографію була позбавлена

можливості створити повноцінну історію народного хореографічного мистецтва. Зазначена неповна структура теоретичної бази певною мірою сьогодні гальмує розвиток народного танцювального мистецтва. Установлено, що танець є видом народного мистецтва, який у пластиці людського тіла утверджує вироблений народною культурою естетичний ідеал. Започаткований у давнину танцювальний рух безперервно триває впродовж тисячоліть, і в цьому пластичному русі, як глина на гончарному крузі, формується і шліфується духовна й фізична краса нації.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми викладання українського фольклорного танцю й засвідчує необхідність її подальшого розроблення за такими перспективними напрямками, як танцювальні фольклорні традиції різних регіонів України, а також діяльність видатних етнохореографів та їх внесок у збереження української народної хореографії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Василенко, К. (1997). *Український танець*. Київ (Vasylenko, K. (1997). *Ukrainian dance*. Kyiv).
2. Каміна, Л. (2008). Основні форми українського народного танцю. *Український народний танець – його зміст і форма. Науково-методична розробка*, 87 (Kamina, L. (2008). The main forms of Ukrainian folk dance. *Ukrainian folk dance – its content and form. Scientific-methodological work*, 87).
3. Островська, К. (2011). Розвиток та збереження національної хореографічної культури України. *Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення: матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції*, 70-73 (Ostrovskaya, K. (2011). Development and preservation of the national choreographic culture of Ukraine. *Problems of development of modern choreographic art and ways of their solution: materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference*, 70-73).
4. Підлипська, А. (2011). Проблеми наукових досліджень хореографічної культури України. *Проблеми розвитку сучасного хореографічного мистецтва та шляхи їх вирішення: матеріали II всеукраїнської науково-практичної конференції*, 73-75 (Pidlypska, A. (2011). Problems of scientific research of choreographic culture of Ukraine. *Problems of development of modern choreographic art and ways of their solution: materials of the II All-Ukrainian scientific and practical conference*, 73-75).
5. Піскова, І. (2014). Стан та дослідження танцювального фольклору Слобожанщини. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*, 24, 156-165 (Piskova, I. (2014). State and research of the dance folklore of Slobozhanshchyna. *Bulletin of Lviv National Academy of Arts*, 24, 156-165).
6. Повалій, Т. (2015). *Теорія та методика викладання українського народного танцю*. Суми (Povalii, T. (2015). *Theory and methodology of teaching Ukrainian folk dance*. Sumy).
7. Шариков, Д. (2014). Стилістичні різновиди народного танцю в світі. *Вісник львівського університету*, 14, 110-119 (Sharykov, D. (2014). Stylistic varieties of folk dance in the world. *Bulletin of Lviv University*, 14, 110-119).

РЕЗЮМЕ

Максименко Анатолий. Особенности преподавания украинского фольклорного танца.

В статье отражены особенности преподавания украинского фольклорного танца. На основе использования историко-генетического и ретроспективного анализа были выявлены истоки и особенности становления и развития украинского фольклорного танца. Применение теоретических методов научного исследования позволило охарактеризовать методику обучения украинскому фольклорному танцу на кафедрах хореографии высших учебных заведений. Установлено, что основным заданием специалистов, которые занимаются народной хореографией, является не только ее популяризация, но и наиболее полная и тщательная фиксация оригиналов, реконструкция потерянных образцов, разработка и усовершенствование методик преподавания, глубинное философское осмысление роли и сути народного танца как важной неотъемлемой части украинской традиционной культуры. Доказано, что решение этих заданий возможно при условии объединения и совместных усилий всех заинтересованных в фольклорной хореографии специалистов.

Ключевые слова: украинский народный танец, фольклорный танец, специфика преподавания танца, хореография.

SUMMARY

Maksimenko Anatolii. Peculiarities of teaching Ukrainian folk dance.

The article highlights the peculiarities of teaching Ukrainian folk dance. In order to achieve and realize the goal, a set of methods has been used: general scientific - analysis, synthesis, generalization, systematization) – in order to determine the state of development of the problem and characteristics of Ukrainian folk dance; specific scientific – historical-genetic and retrospective analysis, which allowed to reveal the origins and peculiarities of formation and development of Ukrainian folk dance; comparative analysis – to outline the content aspects of the phenomenon under study. Based on the use of historical-genetic and retrospective analysis, the origins and peculiarities of formation and development of Ukrainian folk dance were discovered. Application of theoretical methods of scientific research allowed to characterize the methodology of teaching Ukrainian folk dance at choreography departments of higher education institutions. It is proved that Ukrainian science of folk dance art is marked by a certain one-sidedness, there is lack of studies on folk choreography in the general history and theory of national culture. Developing in conditions of total falsification of the general history of Ukrainian culture, the science of folk choreography was deprived of the opportunity to create a complete history of folk choreographic art. The mentioned incomplete structure of the theoretical basis to a certain extent today hinders development of folk dance art. It is established that the main task of specialists engaged in folk choreography is not only its popularization, but also the most complete and thorough fixation of originals, reconstruction of lost samples, development and improvement of teaching methods, deep philosophical comprehension of the role and essence of folk dance as an essential integral parts of Ukrainian traditional culture. It is proved that solution of these tasks is possible with joint efforts of all interested specialists in folklore choreography.

The conducted research does not exhaust all aspects of the problem of teaching Ukrainian folk dance and testifies to the necessity of its further development in such promising directions as folk dance traditions of various regions of Ukraine, as well as the activities of outstanding ethno-choreographers and their contribution to preservation of Ukrainian folk dance choreography.

Key words: Ukrainian folk dance, folklore dance, specificity of dance teaching, choreography.